Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
amsterdam.nl/TAC

Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC)

Retouradres: Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

B&W - voor deze het dagelijks bestuur van
stadsdeel Oost
t.a.v. de heer M. Thunnissen
Postbus 94801
1090 GV Amsterdam

Datum 30 oktober 2023

Behandeld door Secretariaat TAC
Telefoon 06 23457013
secretariaatTAC@amsterdam.nl

Onderwerp TAC Preadvies Diemerpark – 2 Sportvelden, clubgebouw en parkeren

Geachte heer Thunnissen,

Op 1 juni 2023 heeft u een preadvies gevraagd aan de TAC in het kader van een herziening bestemmingsplan voor de uitbreiding van sportpark Diemerpark in het Diemerpark te Amsterdam Oost met 2 sportvelden, extra parkeren en verplaatsing van het clubgebouw. Aangezien het hier gaat om een initiatief in de Hoofdgroenstructuur, is een advies van de Technisch Advies Commissie (TAC) vereist. Dit advies vormt een noodzakelijk onderdeel van de toetsing aan de uitgangspunten van de Structuurvisie van B&W. De TAC is gehouden haar adviezen te baseren op de richtlijnen die zijn vastgelegd in het instrumentarium voor de Hoofdgroenstructuur van de 'Structuurvisie Amsterdam 2040 – Economisch sterk en duurzaam'(2011), totdat er nieuw Hoofdgroenstructuur beleid is vastgesteld.
In aanvulling hierop geeft de TAC in de vorm van een informeel advies aan hoe het advies zou uitpakken binnen het nieuwe (geamendeerde) beleidskader Hoofdgroenstructuur welke op basis van het referendum Hoofdgroenstructuur verzoek dit voorjaar is aangehouden. Op die manier bouwen we gezamenlijk komende tijd kennis en inzicht op over de verschillen in doorwerking van het 'oude beleid' en het 'nieuwe beleid'.

In een eerder stadium heeft de TAC achtereenvolgens geadviseerd over het bestemmingsplan IJburg 1e fase (6 juni 2012), de herbegrenzing van sportpark Diemerpark (25 oktober 2012) en de heroverweging bebouwing sportterrein Diemerpark (24 november 2015). Vervolgens is er gepreadviseerd over de uitbreiding sportvelden op basis van de uitwerking van de voorkeursvariant uit de variantenstudie (29 januari 2021) en een schetsontwerp uitbreiding sportvelden Diemerpark (29 oktober 2021).

Beleidskader

Het plangebied valt volgens de Structuurvisie Amsterdam 2040 onder de het groentype 'ruigtegebied/struinnatuur'. Bij de toetsing op inpasbaarheid worden de volgende voor dit groentype geldende richtlijnen gehanteerd:

Ruigtegebied/struinnatuur	
Gebruik, gewenste beleving	Wild ogende gebieden die voor Amsterdam zeldzame planten en dieren bevatten en mogelijkheden bieden voor natuurbeleving vanaf de randen of vanaf ongebaande paden door het gebied. Natuur- en landschapsgerichte recreatie, met een gevoel van afstand tot de stad. Mogelijkheden voor 'natuurvorsen'. Hoewel kleinschalige voorzieningen nodig zijn, ligt de kwaliteit van de beleving in het ongeplande karakter: ontwerper en beheerder blijven achter de schermen.
Gewenste zonering	Entreezone. Achterland (het eigenlijke ruigtegebied).
Type beheer	Extensief. Intensief toezicht en voorlichting door beheerders (natuurwachters).
Ontsluiting	Entreezone maximaal. Achterland extensief (voetpaden, laarzenpaden). Soms zeer beperkt toegankelijk, dan geen entreezone.
Bezoekersdruk	Laag.
Voorbeelden	Natuurdeel Diemerpark, Geuzenbos, Oeverlanden, Nieuwe Meer in Amsterdamse Bos, Joodse begraafplaats in Flevopark, Ecozone Schellingwoude, Brettenzone, Noorder IJplas, Riethoek en Hoge Dijk.
Beleidsintentie	Deze gebieden mogen niet opgevuld raken met andere functies of met andersoortige groenfuncties (volkstuinen, sportparken, parken e.d.). Intensieve recreatievormen en recreatie die niet primair op de natuur is gericht, zijn niet toegestaan. Kleinschalige evenementen (bijvoorbeeld informatiemarkt).
Inpasbare voorzieningen	In entreezone informatieborden, banken, prullenbakken, fietsenrekken, eventueel een klein infocentrum en beheerderonderkomen (vergelijk natuurtuin De Wiedijk). In het achterland hoogstens onverharde of half verharde wandelpaden en op natuurbeleving gerichte voorzieningen als een vogeluitkijkhut.

In het nieuwe (nog niet van kracht zijnde) beleidskader Hoofdgroenstructuur geldt voor deze locatie het groentype 'sportpark' met als prioritaire waarden gezondheid, sociaal en recreatie. Een initiatief dient aan minimaal aan één hiervan bij te dragen. Verder gelden o.a. als richtlijnen:

- Sportparken bieden Amsterdammers ruimte in de buitenlucht om te sporten en bewegen in een natuurlijke, gezonde omgeving.
- Het waarborgen van sociale veiligheid van routes en sportparken is belangrijk om de sociale functie te versterken.
- Vertrekpunt bij herinrichtingen is optimalisering van het sportaanbod en bespelingsmogelijkheden in combinatie met versterking van het groene karakter.
- Restruimte kan worden benut voor aanbod van urban sport, informele sportvormen en sport gerelateerd medegebruik waardoor de recreatieve waarde wordt verhoogd.
- De openbare toegankelijkheid van sportparken kan worden versterkt door deze te verbinden met groenblauwe routes in de omgeving en met het recreatieve netwerk in de stad en het ommeland.
- Bebouwing en verharding is in beperkte mate mogelijk en blijft ondergeschikt aan de groenfunctie. Het wordt zorgvuldig landschappelijk, natuurinclusief en duurzaam ingepast en geclusterd rond entrees en/of een centrale zone.
- Uitbreiding van parkeren op een sportpark wordt beoordeeld als onderdeel van het bebouwingsinitiatief waar het bij hoort. Een landschappelijk verantwoorde inpassing is noodzakelijk.

Onduidelijk is of een klein gedeelte van dit initiatief het groentype 'natuurpark' met 'stadsnatuur' label raakt. Dit zijn wild ogende grote parken die voor Amsterdam zeldzame en beschermde planten en dieren bevatten. Afhankelijk van de ligging van natuurparken in of aan de rand van de

stad hebben ze één of meer recreatieve zones nabij de entree(s). In het overige gedeelte ligt de kwaliteit van de beleving vooral in het ongeplande karakter: de ontwerper en beheerder blijven achter de schermen.
Initiatieven en herinrichtingsvoorstellen van natuurparken zijn inpasbaar als deze niet ten koste gaan van de prioritaire (natuur, beleving en educatie) en overige (duurzaamheid, leefklimaat en gezondheid) groenwaarden en bijdragen aan de versterking van één of meer van de prioritaire waarden. Deze gebieden mogen niet opgevuld raken met andere functies of met andere groentypen (volkstuinen, sportparken, parken e.d.).

Plan

Voor het Diemerpark is een nieuw voorstel gemaakt voor de uitbreiding van het sportpark. De te hoge realisatiekosten waren aanleiding om van het eerdere herinrichtingsvoorstel af te zien. Voorliggend Voorlopig Ontwerp betreft geen volledige vernieuwing tot een sportpark met tien velden, zoals het eerdere voorstel, maar een sobere uitbreiding van het huidige sportpark met twee sportvelden (1 voetbalveld en 1 hockeyveld), een nieuwe locatie voor het hockeyclubhuis en (fiets)parkeren. Compactheid staat hierbij voorop. Daarnaast is gekeken naar een optimale inpassing die zoveel mogelijk recht doet aan het omringende parklandschap. In het ontwerp wordt met groene randen (met een accent op de zuidzijde) een aansluiting gemaakt op het Diemerpark landschap met een meer optimale routing en ontsluiting voor fiets, voetganger en auto. Er vindt uitbreiding van parkeren op het sportpark terrein zelf plaats, inclusief een kiss en ride ontsluiting. Ook worden er fietsparkeer en urban sport voorzieningen gerealiseerd en gekeken naar de verschillende financiële dekkingsmogelijkheden van het voorstel als geheel.
U geeft aan dat dit voorstel ook echt als eindsituatie beschouwd dient te worden van de omvang van sportpark Diemerpark. In theorie is de veldbehoefte op IJburg 1 groter, maar geaccepteerd wordt dat daar op IJburg 1 niet aan kan worden voldaan. Voor extra velden wordt verwezen naar het toekomstige Buiteneiland.

De strijdigheid met bestemmingsplan 'IJburg 1e fase' zit in het feit dat de voorgestelde locatie voor de uitbreiding van de sportvelden gedeeltelijk buiten de sportbestemming valt. Binnen de bestemming 'groen-3' is deze uitbreiding niet inpasbaar. De grootte van het bestemmingsvlak voor sport blijft gehandhaafd op 9 hectare, alleen wijzigt de vorm van het bestemmingsvlak. De toevoeging van 2 sportvelden resulteert in een bruto totaal oppervlak (inclusief parkeren, verhardingen en bouwwerken) van 7,7 hectare sport.
U geeft aan dat voor de herschikking van het clubgebouw een vergelijkbaar verhaal geldt. Binnen de bestemming 'groen-3' is een clubgebouw niet inpasbaar. De omvang en maatvoering van de maximaal toelaatbare bebouwing in het uitgebreide sportpark zal echter onder de vanuit het bestemmingsplan toegestane 2000 m2 blijven. Voor nieuwe gebouwen geldt in elk geval als voorwaarde dat aangetoond moet zijn dat deze strikt noodzakelijk zijn voor de sportbeoefening. Vooralsnog wordt uitgegaan van twee nieuwe clubgebouwen.
Van de voorgestelde uitbreiding van parkeerfaciliteiten tot 90 parkeerplaatsen geeft u tot slot aan dat dit in lijn is met het toegestane vanuit het vigerende bestemmingsplan. Dit aangezien die het onder bepaalde voorwaarden mogelijk maakt om de parkeerplaatsen binnen de sportbestemming te verplaatsen naar een ander deel van het terrein. Er wordt hierbij ingezet op een groene inpassing waar mogelijk.

Formeel advies

Op grond van de door u verstrekte informatie (*TAC advies formulier (31 mei 2023), Toelichting sportpark uitbreiding met 2 velden (31 mei 2023))* constateert de TAC dat dit voorstel voor uitbreiding van het sportpark met 2 sportvelden, parkeren en verplaatsing van clubgebouw in principe en onder voorwaarden inpasbaar is in de Hoofdgroenstructuur. Deze voorwaarden betreffen:

1. Dat de voorgestelde begrenzing van het sportpark als eindsituatie bestendigd wordt door deze als nieuwe begrenzing van het groentype sportpark binnen de Hoofdgroenstructuur aan te houden en het restant (9 minus 7,7 hectare) huidige sport bestemming om te zetten in het groentype natuurpark.
2. Dat de voorgestelde bebouwing en verharding daadwerkelijk compact blijft en in lijn met wat het bestemmingsplan op dit moment toestaat.

Gezien de preadvies status maakt de TAC een voorbehoud ten aanzien van de inpasbaarheid. Het voorstel is in dit stadium van de planvorming nog te globaal om de consequenties ervan voor de Hoofdgroenstructuur volledig te kunnen overzien. Een definitieve beoordeling op inpasbaarheid volgt daarom in het stadium dat er een concreet wijzigingsvoorstel van het bestemmingsplan (per 1 januari omgevingsplan) voorligt en helder is hoe de precieze programmering op en rond het sportpark eruit gaat zien en welke mate van verharding en bebouwing er met het voorstel gepaard gaat.

Toetsend aan het beleidskader Hoofdgroenstructuur staat echter buiten kijf dat de uitbreiding van het sportpark met 2 sportvelden en de verplaatsing van het clubhuis gedeeltelijk (ter grootte van 1 hectare) binnen het groentype 'ruigte/struinnatuur' plaatsvindt. Deze voorzieningen zijn daar niet inpasbaar en mogen hier niet mee opgevuld worden.
De bredere vraag die op basis hiervan voorligt is of het wenselijk is om dit stukje stadsnatuur (gedeeltelijk) een sportfunctie te geven en daarmee feitelijk als groengebied te transformeren van struinnatuur naar een meer stedelijk groentype waarvan de natuurwaarde minder prominent is. Dit is een essentiële keuze, waarbij de TAC signaleert dat struinnatuur in relatie tot de stedelijke verdichtingsopgave op dit moment als groentype binnen de Hoofdgroenstructuur het sterkste onder druk staat. Het opofferen hiervan betekent een verschraling van de diversiteit binnen het Amsterdamse groenaanbod. Vanuit de Hoofdgroenstructuur bezien, waarin diversiteit van het groen als uitgangspunt geldt, is dit een belangrijk signaal.
Van de groentypen waaruit de Hoofdgroenstructuur is opgebouwd, zijn de groentypen sport en struinnatuur wat de TAC betreft het minst uitwisselbaar. Het zijn de twee uitersten van het Hoofdgroenstructuur spectrum, getypeerd door elkaar uitsluitende inrichting en gebruikers. Struinnatuur heeft voor dieren een hoogwaardige functie, maar wordt door haar uitstraling en beperking qua gebruiksmogelijkheden voor menselijke activiteiten makkelijk onderaan de groenladder geplaatst. Voor struinnatuur bestaat er geen norm.
Risicovol vindt de TAC in die zin ook het gegeven dat er op termijn mogelijkerwijs vanuit de resterende sportopgave in IJburg 1 alsnog extra sportvelden in het Diemerpark ingepast dienen te worden bij gebrek aan alternatieven op de korte en middellange termijn. Naast het feit dat hiermee extra m2's stadsnatuur ingeleverd zouden moeten worden, is de kans groot dat de in het voorstel gepresenteerde intentie om de overgangszone tussen sportpark en natuurpark te versterken, hiermee tenietgedaan wordt.

Tegelijkertijd is de TAC blij dat er na een intensief traject van planvorming een voorstel ligt waarbij de uitbreiding van het sportpark zich beperkt tot 2 sportvelden. Een sportpark met in totaal 8 sportvelden verhoudt zich qua entiteit daarmee beter tot het Diemerpark als geheel. De sportfunctie blijft te gast in dit natuurpark. En we zien meer pluspunten:

- De keuze in lijn met ons eerdere TAC advies voor een compacte/ geclusterde vorm van het sportpark in plaats van een landschappelijk meer uitgewaaierd model in het Diemerpark.
- Er is nadrukkelijke aandacht voor een zo landschappelijk en groen mogelijke inpassing van het sportpark in het Diemerpark. Met natuurversterking als intentie.
- Er aangegeven wordt dat dit als eindsituatie beschouwd dient te worden en dat het sportpark in de toekomst niet verder meer uitgebreid zal worden.
- Er duidelijkheid wordt gegeven over de parkeeropgave, door deze op te lossen binnen het sportpark zelf in plaats van in de (groene) omgeving.
- De voorziene bebouwing binnen de toegestane 2000 m2 blijft.

De TAC realiseert zich dat de omvang van het huidige sportpark op dit moment groter is dan het vanuit het beleidskader Hoofdgroenstructuur in 2011 begrensde groentype 'sportpark'. Uitgangspunt voor onze advisering vormt echter het vanuit het bestemmingsplan IJburg 1e fase vergunde sportbestemmingsmogelijkheid ter grootte van 9 hectare. De strijdigheid zit in de locatie waar de velden zijn voorzien, niet in de voorgestelde oppervlakte van de uitbreiding. Sterker nog, daarin ziet de TAC kansen om een stuk sportbestemming die in het voorstel onbenut blijft, terug te geven aan de stadsnatuur en zowel de bestemmingsplanbegrenzing als de begrenzing van de nieuwe (nog niet vastgestelde) Hoofdgroenstructuur op aan te passen. Alleen op deze manier wordt de omvang van de sportbestemming planologisch ingeperkt en de belofte verzilverd dat de uitbreiding van het sportpark hierbij blijft.

Informeel advies (nieuwe beleidskader)

Op basis van nieuwe (niet vastgestelde) beleidskader Hoofdgroenstructuur zou de TAC dit initiatief als inpasbaar onder voorwaarde hebben beoordeeld. Dit aangezien het groentype 'sportpark' beleidsmatig op deze locatie meer ruimte heeft gekregen. De toevoeging van 2 sportvelden (al dan niet in kunstgras uitgevoerd) en bijbehorende voorzieningen is hierbinnen inpasbaar en levert een bijdrage aan de hier geldende primaire groenwaarden (gezondheid, sociaal en recreatie).
De voorwaarde betreft dat nader inzichtelijk wordt gemaakt dat het voorstel daadwerkelijk past binnen de begrenzing van het groentype sportpark volgens het nieuwe (niet vastgestelde) Hoofdgroenstructuurbeleid. Als aanbeveling zou zijn meegegeven om de sportbestemming in te perken volgens het in het formele advies aangedragen voorstel.

Graag worden we binnen een termijn van drie maanden geïnformeerd hoe met de aan dit positieve preadvies verbonden voorwaarden zal worden omgegaan.

Hoogachtend,

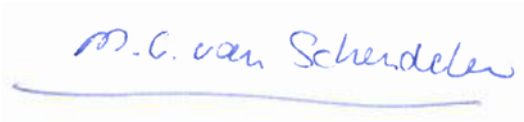

Dr. M.C. van Schendelen

Voorzitter
Technische Adviescommissie
Hoofdgroenstructuur

Drs. ing. N. Bosch

Secretaris TAC